

LETNO
S P O R O Č I L O

c. k.

očitne glavne šole

P O S T O J N S K E

1864.

V POSTOJNI.

Natisnil M. Šeber.

I.

Zgodovina postojnske šole.

Eer letas šola postojnska prvikrat letno sporočilo na svitlo da, naj taisto častitim bravcom na svojem čelu zgodovino te šole prinese.

Vsakteri bi menil, da šola postojnska že precej stara biti mora. Kajti znamenitost kraja — Postojne — ki je že leta 1403 sedež poglavarja postojnskega in kraškega bil, leta 1645 pa lastno duhovnijo prejel, to misliti dopušča. Vendar z zgodovinsko gotovostjo prvega začetka te šole trditi nismo v stanu.

Prvikrat najdemo to šolo omenjeno leta 1702, in sicer v krstnih bukvah postojnskih, ktere spricujejo, da je v tem letu Anton Kopriva orglavec in učitelj (ludimagister) bil. Ravno tako imenuje povedana knjiga leta 1704 Andreja Küller — ja učitelja šole postojnske. V letu 1709 pa, kakor se kaže iz stare listine, je Gašpar Gačnik vsakokratnemu orglavcu in učitelju njivo in travnik v žitek podaril.

Od tega časa nimamo nobenih zgodovinskih pismenih dokazov notri do leta 1792. V tem letu najdemo v nekem spisku vseh šol na kranjskem tudi postojnsko šolo omenjeno. In krstne bukve tega časa zopet pričajo, da je od leta 1792 do 1795 Pavel Knobel učitelj (professor scholae norm.) bil. Neki zapisnik pa kaže, da je leta 1803 Anton Wenzais v početni šoli postojnski učiti jel.

Leta 1808 so se po vsem postojnskem okrogu darovi za novo šolsko poslopje postojnsko zbirali. In po krepkem prizadetji okrožnega poglavarja Jožefa žl. Kreuzberg-a je bilo v resnici še tisto leta na mestu, ker je cerkev sv. Andreja, že leta 1470 omenjena, pa od leta 1781 popuščena stala, novo šolsko poslopje sezidano, ktero je do letašnjega leta brez vse spremembe stalo. V tem letu je tudi bila iz raznih doneskov prvotna, če ravno ne velika, šolska zaloga ustanovljena.

O času francozke posesti v naših krajih je bil zraven poprejšne šole tudi gimnazi ali kolegi s šterimi razredi 10. avg. 1810 ustanovljen. Vodija in učitelj mu je bil tedajni farman Andrej Magajna s plačo 1000 frankov, in njegov duhovni pomočnik Joan Schutz s plačo 900 frankov. Do leta 1812 sta bila sama 2 razreda, a leta 1813 bi bil moral tretji, in 1814 četrti razred odprt biti. Učilo se je: kršanski nauk, francozki, latinski in laški jezik, zemljospis in zgodovina ter aritmetika. O francozki dobi sta v početni šoli učila Valentin Persoglia in Anton Wenzais obedva v eni sobi, še le leta 1812 ste bile tej šoli dve sobi odločene.

V letu 1818 se je bila srenja postojnska obrnila do Njih Veličastva cesarja Franca I. s prošnjo, da bi v Postojni glavno šolo ustanoviti blagovolili. In po sklepu Njih Veličastva od 17. septembra 1818 je bila za Postojno glavna šola potrjena in leta 1820 odprta. Izvoljeni so bili za to šolo trije učitelji z

začasnim podučiteljem, vodstvo pa je bil prevzel tedajni farman Andrej Uršič. Od leta 1825 do 1844 so bili ravnatelji deželjski gospodje, namreč vsakokratni učitelj IV. razreda, od leta 1844 pa do zdaj je vsakokratni katehet tudi začasni vodija.

Leta 1860 se je na tej šoli risarija vpeljala, 1862 sadjoreja in 1863 dekliška obrtnija, kar je bila živa potreba za naš notranjski mladež, da se vadijo dečki drevje ceniti, ter množiti in žlahniti, deklice pa plesti in šivati. V povzdigo šole in v pospešbo sadjoreje je dobila šola leta 1863 tudi nekoliko zemljišča na Soviči v vedno lastnino za drevesno šolo.

Po dovoljenji deželjske vlade od 16. junija t. l. bo letas tudi šolsko poslopje prenovljeno. Dajal se bo namreč trem učiteljem, ki so do zdaj stanovališča v šolskem poslopju imeli, primerni denar za stanšča, ter se bodo prostorne šolske sobe, ki so do zdaj silno tesne bile, napravile.

Že naši spredniki so, kakor je bilo zgorej rečeno, spoznali, da je srednja šola na notranjskem potrebna. Če je pa bila že takrat potrebna, koliko bolj zdaj, ko vse napreduje, in se nihče več samo starega držati ne sme, ako hoče v človeški družini kaj veljati. — Če pomislimo dalje, da je Postojna središče med Ljubljano in Trstom, med Gorico in Reko, moremo reči, da ravno v Postojni je naj pripraviši kraj za nižji realko ali pa za realni gimnazi.

Ravnatelj.

III.

^v Šolske o z n a n i l a.

Predstojniško in učiteljsko osebje:

1. Gospod Juri Zavašnik, šolski višji ogleda, kanonik, knezoškofijski konzistorni svetovavec, referent v šolskih zadevah i. t. d.
2. Gospod Peter Hitzinger, šolski okrajni ogleda, farnik, dekan, knezoškofijski konz. svetovavec, ud c. k. kmetijske in zgodovinske družbe na kranjskem.
3. Gospod Andrej Gottsberger, šolski oskrbnik, lekarnik, ud c. k. kmetijske družbe na kranjskem.
4. Gospod Štefan Jaklič, vodija, katehet, kaplan, ud c. k. kmetijske družbe na kranjskem, je učil kršanski nauk, zgodbe sv. pisma in evangeli v' vsakdanji šoli 11 ur, v nedeljski pa 2 uri, ter slov. slovnico v 4. in 3. razr. 2 uri. Na teden vkup: 15 ur.
5. Gospod Jožef Zagorjan, učitelj, načelnik 4. razr., je učil razun lepopisja in risarije vse predmete v 4. razr., številenje v 3. razr., razne predmete v nedeljski šoli. Na teden vkup: 19 ur.
6. Gospod Lorenec Zupan, učitelj, načelnik 2. razr., je učil razun lepopisja vse predmete v 2. razr. in številenje v 1. razr.. Na teden vkup: 19 ur.

7. Gospod France Vencajz, učitelj, načelnik 1. razr., je učil razun številenje vse predmete v 1. razr., lepomisje v 2. razr. in petje v 1. in 2. razredu. Na teden vkup: 21 ur.
8. Gospod Karol Dermelj, podučitelj, načelnik 3. razr., je učil razun številenje vse predmete v 3. razr., lepomisje, risanje v 4. razr., sadjorejo in petje v 3. v 4. razr., in razne predmete v nedeljski šoli. Na teden vkup: 24 ur.
9. Gospodičina Matilda Zagorjan je učila, plesti in šivati deklice 3. in 4. razr. po trikrat na teden.

III. Pregled

posamnih nauk in ur na teden in število učencov.

Nauki	Razredi				Ure vkup
	1.	2.	3.	4.	
1. Kršanski nauk	3	2	2	4	11
2. Slovenščina	6	4	3	3	16
3. Nemščina	6	8	10	9	33
4. Številjenje	3	4	4	3	14
5. Lepomisje	4	4	3	4	14
6. Risanje	—	—	—	2	2
7. Petje	1	1	1	1	4
8. Sadjoreja	—	—	—	1	1
9. Pletenje in šivanje	—	—	—	3	3
10. Kršanski nauk v nedeljski šoli	—	—	—	—	2
11. Drugi nauki v nedeljski šoli	—	—	—	—	2
Skupaj	23	23	23	29	101
Število učencov in učenk v vsakdanji šoli	129	101	73	39	342
„ „ „ „ nedeljski „	—	—	—	—	102
Število vsih skupaj	—	—	—	—	444

IV. Očitne preskušnje

prvega polletja so bile 21. in 22. marca, in sicer: V 1. razredu 21. marca dopoldne in v 2. razredu popoldne, v 3. razredu 22. marca dopoldne in v 4. razredu popoldne.

Druzega polletja pa bodo 11. in 12. julija, in sicer: v 1. razredu 11. julija dopoldne in v 2. razredu popoldne, v 3. razredu 12. julija dopoldne in v 4. razredu popoldne.

13. julija bo ob devetih v farni cerkvi zahvalna sv. maša, in potem v šolskem poslopju slovesna delitev šolskih daril.

N a p r e d e k

šolske mladosti.

IV. razred.

Obdarovana sta bila:

Kunc Matija iz Logatca.

Zagorjan Karol iz Postojne.

Pohvaljeni so bili:

Jurca France iz Vel. otoka.

Bajc Jakop iz Hruševja.

Gašpari Eduard iz Planine.

Dekleva Janez in Sevec.

Dobro so se učili:

Benčan Peter iz Stare vasi.

Dekleva Janez iz Jpave.

Ditrih Anton iz Postojne.

Godina Jakop iz Cirknice.

Kalister Janez iz Koč.

Kraigher Peter iz Postojne.

Maver Jernej iz Grobeše.

Sedlak Henrik iz Černomelja.

Smole Jožef iz Ljubljane.

Vadnjal Jakop iz Postojne.

Burgar Barbara iz Postojne.

Čelan Antonija iz Postojne.

Debevec Franciška iz Postojne.

Kovačič Rozalija iz Postojne.

Kranjec Marija iz Postojne.

Lavrenčič Avgustina iz Postojne.

Ogrizek Karolina iz Postojne.

Pizem Rozalija iz Ljubljane.

Slabo se jih je učilo: 14.

Izostalo med letem jih je: 1.

Število vsih v IV. razredu: 39.

III. razred.

Obdarovani so bili:

Mestek Anton iz Martinjaka.

Mahnič Jožef iz Tatre.

Likar Marija iz Idrije.

Stegel Marija iz Postojne.

Pohvaljeni so bili:

Zupan Viktor iz Postojne.

Cvetnič Leopold iz Velike pristave.

Lenasi Marija iz Hrenovic.

Kranjec Marija iz Stare vasi.

Vilhar Joana iz Vel. otoka.

Himmer Friderika iz Postojne.

Dobro so se učili:

Čelan Jakop iz Postojne.

Čuk Jožef iz Doline.

Debevec Janez iz Slavinj.

Dolenec France iz Postojne.

Fatur Matija iz Zaloga.

Kovač Miha iz Stare vasi.

Kovšca Anton iz Razdrtega.

Kukec Janez iz Postojne.

Klemenec Jakop iz Rakitnika.

Križaj Matevž iz Slavinj.

Majcen France iz Postojne.

Meierhöfer Janez iz Planine.

Maver Janez iz Postojne.

Mislaj Henrik iz Postojne.

Prelesnik Jožef iz Postojne.

Skerjanec Anton iz Hruševja.

Skerjanec France iz Hruševja.

Zadnik Janez iz Rakitnika.

Čestnik Terezija iz Postojne.

Čelan Katarina iz Postojne.

Černjač Terezija iz Rakitnika.

Debevec Joana iz Vel. otoka.

Fajdiga Katarina iz Mal. otoka.

Hočevar Marija iz Kočevja.

Kolar Franciška iz Postojne.

Mavrič Katarina iz Postojne.

Počkar Terezija iz Postojne.

Pile Vilhelmina iz Novega mesta.
 Prelesnik Joana iz Postojne.
 Sajovec Antonija iz Postojne.
 Srebot Antonija iz Postojne.
 Smrekar Terezija iz Postojne.
 Vilhar Kristina iz Postojne.

Slabo se jih je učilo: 23

Izostalo { med letom jih je 6.
 Umrlo { 1.

Število vsih v III. razredu: 73.

II. razred.

Obdarovani so bili:

Bučar Janez iz Postojne.
 Pile Egidi iz Novega mesta.
 Premier Marija iz Ubelskega.
 Žigman Ana iz Zaloga.

Pohvaljeni so bili:

Prek Janez iz Postojne.
 Mihevec Andrej iz Logatca.
 Vencajz Marija iz Postojne.
 Milavec Terezija iz Postojne.
 Gašpari Marija iz Senožeč.

Dobro so se učili:

Bizjak Janez iz Postojne.
 Bizjak Janez iz Zaloga.
 Dehevec Alojzi iz Slavinj.
 Dehevec France iz Vel. otoka.
 Dehevec Janez iz Postojne.
 Fajdiga Janez iz Hrašč.
 Furlan Janez iz Postojne.
 Geržina Janez iz Vel. otoka.
 Kristan France iz Postojne.
 Kristan Gregor iz Slavine.
 Ladič Tomaž iz Hruševja.
 Marinšič Jakop iz Postojne.
 Mavrič France iz Planine.
 Milavec France iz Postojne.
 Milavec Jakop iz Postojne.
 Mislaj France iz Postojne.
 Ošaben Martin iz Unca.
 Sajovec Matija iz Rakitnika.
 Schwarz Štefan iz Bruka.
 Šibenik Jožef iz Postojne.
 Srebotnjak France iz Orehka.
 Turk Jožef iz Planine.

Vadnjal Janez iz Postojne.
 Vičič France iz Postojne.
 Vilhar Andrej iz Vel. otoka.
 Vilhar Jožef iz Vel. otoka.
 Zadnik Vincenci iz Rakitnika.
 Zagorjan France iz Postojne.

Benčan Katarina iz Stare vasi.
 Berne Marija iz Vel. otoka.
 Bizjak Marija iz Postojne.
 Čestnik Karolina iz Postojne.
 Čelan Joana iz Postojne.
 Dekleva Franciška iz Stare vasi.
 Fajdiga Jozefa iz Mal. otoka.
 Gruden Marija iz Mal. otoka.
 Jos Ana iz Postojne.
 Kerstein Karolina iz Litije.
 Kranjec Joana iz Postojne.
 Kristan Marija iz Postojne.
 Lavrenčič Jozefa iz Postojne.
 Lemut Marija iz Rakitnika.
 Ostanek Franciška iz Grobešč.
 Pristavšek Franciška iz Celja.
 Renko Franciška iz Postojne.
 Smrekar Neža iz Postojne.
 Šibenik Marija iz Postojne.
 Zizul Jozefa iz Postojne.
 Žibert Franciška iz Postojne.
 Žigman Joana iz Stare vasi.

Slabo se jih je učilo: 31.

Izostalo med letom jih je: 11.

Število vsih v II. razredu: 101.

I. razred.

Obdarovani so bili:

Lavrenčič Janez iz Postojne.
 Spohn Jožef iz Postojne.
 Zenko Janez iz Šmihela.

Likar Ana iz Postojne.
Ulrich Emilija iz Trsta.
Globočnik Emilija iz Stubice na Horvaškem.
Hočevar Amalija iz Lašče.

Pohvaljeni so bili:

Vadnjal Janez iz Postojne.
Fajdiga France iz Postojne.
Šeber Rihard iz Postojne.
Devet Jožef iz Postojne.
Zwölf France iz Rakitnika.

Milharčič Ana iz Matenje vasi.
Doles Joana iz Dilje.

Dobro so se učili:

Bonač Janez iz Postojne.
Burgar France iz Postojne.
Černjač France iz Postojne.
Černjač Jakop iz Matenje vasi.
Debevec Herman iz Slavinj.
Debevec Janez iz Postojne.
Debevec Matija iz Vel. otoka.
Devet Matija iz Postojne.
Furlan Peter iz Postojne.
Glažar Anton iz Postojne.
Gorjup Janez iz Matenje vasi.
Kanobel Anton iz Orehka.
Kenič Janez iz Orehka.
Kermavnar Janez iz Postojne.
Kranjar Peter iz Postojne.
Leskovec France iz Postojne.
Mahnič Janez iz Vel. otoka.
Mahorčič Janez iz Landola.
Malnaršič Jakop iz Stare vasi.
Marinšek Janez iz Postojne.
Maver Janez iz Postojne.
Milharčič Jakop iz Matenje vasi.
Morel Jakop iz Hrašč.
Ošaben Janez iz Unca.
Pavčič Jakop iz Vel. otoka.
Petrovčič France iz Postojne.
Štibil France iz Lipe.
Štrenar Andrej št. iz Postojne.

Vadnjal France iz Matenje vasi.
Vilhar Karol iz Postojne.
Vilhar Jakop iz Vel. otoka.
Vičič Janez iz Postojne.
Winkelhofer Anton iz Ljubljane.

Bizjak Marija iz Zaloga.
Bizjak Katarina iz Postojne.
Burgar Katarina iz Postojne.
Cucek Amalija iz Knežaka.
Dolenec Katarina iz Stare vasi.
Ermolija Franciška iz Postojne.
Karnel Terezija iz Matenje vasi.
Kolar Joana iz Postojne.
Kovač Antonija iz Postojne.
Kovač Apolonija iz Stare vasi.
Kovač Joana iz Postojne.
Kovač Marija iz Postojne.
Kranjec Antonija iz Postojne.
Kranjar Joana iz Postojne.
Lamprecht Pavlina iz Šentvida p. Ipavi.
Mavrič Apolonija iz Postojne.
Ogrizek Marija iz Postojne.
Ostanek Margareta iz Grobešč.
Ostanek Marija iz Mal. otoka.
Pavčič Marija iz Vel. otoka.
Petkovšek Franciška iz Postojne.
Podberger Franciška iz Postojne.
Pristavšek Antonija iz Celja.
Šedlak Vilhelmina iz Letija.
Šimončič Antonija iz Mal. otoka.
Štegel Elizabeta iz Postojne.
Šuštaršič Joana iz Postojne.
Urh Helena iz Postojne.
Vodopivec Ana iz Matenje vasi.
Žigman Marija iz Stare vasi.
Žitko Marija iz Matenje vasi.

Slabo se jih je učilo: 35.

Prav slabo se jih je učilo: 7.

Izostalo med letom jih je: 9.

Število vsih v I. razredu: 129.

I z r i s a r i j e.

Obdarovan je bil:

Ditrik Anton iz Postojne.

Pohvaljeni so bili:

Dekleva Janez iz Sevec.
Srebot Jožef iz Postojne.
Gašpari Eduard iz Planine.
Zagorjan Karol iz Postojne.

Kunc Matija iz Logatca.

Čelan Antonija iz Postojne.
Kovačič Rozalija iz Postojne.

Število vsih v risarii: 51.

I z p e t j a.

Obdarovane ste bile:

Lavrenčič Avguština iz Postojne.

Lenasi Marija iz Hrenovic.

Pohvaljeni so bili:

Ditrih Anton iz Postojne.

Gašpari Eduard iz Planine.

Dekleva Janez iz Sevec.

Kermavnar Anton iz Postojne.

Mestek Anton iz Martinjaka.

Pilc Egidi iz Novega mesta.

Ženko Janez iz Šmihela.

Čelan Antonija iz Postojne.

Kranjec Marija iz Postojne.

Stegel Marija iz Postojne.

Likar Marija iz Idrije.

Himmer Friderika iz Postojne.

Lavrenčič Jozefa iz Postojne.

Hočevar Amalija iz Lašec.

I z s a d j o r e j e.

Sadjoreje se je učilo 38 dečkov. Iz med tih pohvaljeni so bili:

Dekleva Janez iz Sevec.

Bajc Jakop iz Hruševja.

Ditrih Anton iz Postojne.

Mestek Anton iz Martinjaka.

Vadnjal Jakop iz Postojne.

I z d e k l i š k e o b r t n i j e.

Vdekliško obrtniško šolo je hodilo 56 deklet. Iz med tih pohvaljene so bile:

Lavrenčič Avguština iz Postojne.

Lenasi Marija iz Hrenovic.

Kovačič Rozalija iz Postojne.

Stegel Marija iz Postojne.

Himmer Friderika iz Postojne.

Likar Marija iz Idrije.

Cestnik Neža iz Postojne.

